

ชื่อเรื่อง ผลของการสอนใช้ยาสูดพ่นโดยเภสัชกร ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังใน COPD clinic ของ
สถาบันโรคทรวงอก

ผู้วิจัย พิณภา ทยาสาน, นวพร เชวงชินวงศ์, สุวีร์ อันทักติกุล และศิริจิต รัตนวัย

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการสอนใช้ยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยประเมินความร่วมมือในการใช้ยา ในด้านเทคนิคการใช้ยาสูดพ่นตามวิธีใช้ของยาแต่ละรูปแบบ การใช้ยาตามคำสั่งแพทย์ และประเมินผลลัพธ์ทางคลินิกจากอัตราการเกิดหอบกำเริบก่อนวันนัดจนต้องได้รับการรักษาที่ห้องฉุกเฉิน และอัตราการเกิดหอบกำเริบก่อนวันนัดจนต้องได้รับการรักษานอนโรงพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการศึกษาแบบ Quasi experiment, Pre test-Post test study , One group ทำการศึกษาในผู้ป่วยปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่รับการรักษาที่ COPD clinic ของสถาบันโรคทรวงอก ระหว่างเดือนตุลาคม 2559 ถึงมิถุนายน 2560 โดยผู้ป่วยต้องได้รับการประเมินการใช้ยาสูดพ่นโดยเภสัชกรอย่างน้อย 2 ครั้ง โดยใช้สถิติร้อยละ และ chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ $p < 0.05$

ผลการศึกษา มีผู้ป่วยในการศึกษาทั้งสิ้น 376 คน ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 93.9 อายุเฉลี่ย 72.1 ± 9.3 ปี มีการใช้ยาสูดพ่น 6 รูปแบบ ได้แก่ MDI, Accuhaler, Handihaler, Turbuhaler, Breezhaler และ RespiMAT มีการใช้ยาในรูปแบบ MDI มากที่สุด ร้อยละ 52.5 หลังการให้คำแนะนำการใช้ยาสูดพ่นโดยเภสัชกร พบว่า ยาในรูปแบบ MDI ผู้ป่วยมีความร่วมมือในการใช้ยาดี ใช้ยาสูดพ่นได้ถูกต้องทั้งด้านเทคนิคการสูดยาและการใช้ยาถูกต้องตามคำสั่งแพทย์ จาก 384 ครั้ง (ร้อยละ 88.5) เพิ่มขึ้นเป็น 406 ครั้ง (ร้อยละ 93.6) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.012$) ส่วนรูปแบบ Accuhaler, Turbuhaler และ Breezhaler ผู้ป่วยมีความร่วมมือในการใช้ยาดีเพิ่มขึ้นจาก 189, 35 และ 31 ครั้ง (ร้อยละ 88.7, 85.4 และ 96.9) เพิ่มขึ้นเป็น 195, 36 และ 32 ครั้ง (ร้อยละ 91.5, 86.8 และ 100) ตามลำดับ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน RespiMAT ผู้ป่วยมีความร่วมมือดีลดลงจาก 2 ครั้ง (ร้อยละ 100) เป็น 1 ครั้ง (ร้อยละ 50.0) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน Handihaler ผู้ป่วยมีความร่วมมือในการใช้ยาดีทั้ง 2 กลุ่มเท่ากัน คือ 99 ครั้ง (ร้อยละ 94.3) ส่วนผลลัพธ์ทางคลินิกพบว่าผู้ป่วยไม่มีอาการหอบกำเริบก่อนวันนัดจนต้องเข้ารับการรักษาที่ห้องฉุกเฉินเพิ่มขึ้นจาก 314 คน (ร้อยละ 83.5) เป็น 351 คน (ร้อยละ 93.3) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และผู้ป่วยที่ไม่มีอาการหอบกำเริบก่อนวันนัดจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นจาก 341 คน (ร้อยละ 90.7) เป็น 357 คน (ร้อยละ 95.0) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังได้รับคำแนะนำการใช้ยาสูดพ่นโดยเภสัชกร ทำให้ผู้ป่วยมีความร่วมมือในการใช้ยาสูดพ่นเพิ่มมากขึ้น ทั้งด้านเทคนิคการใช้ยาสูดพ่นให้ถูกต้องตามวิธีการใช้ยาแต่ละรูปแบบและการใช้ยาให้ถูกต้องตามคำสั่งแพทย์ และลดการเข้ารับการรักษาที่ห้องฉุกเฉิน และการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจากการเกิดอาการหอบกำเริบได้